

18 vuotta täyttäneen henkilön laskennallisen korvauksen ohjaaminen työllisyysalueelle

Kh 17.02.2025 § 52
71/14.07.01/2025

Valmistelija

vs. hallintojohtaja Vuokko Mölsä
puh. 044 4491 202
vuokko.molsa@ruokolahti.fi

Lappeenrannan kaupunginhallitus (3.2.2025 § 38) on päättänyt esittää Etelä-Karjalan kunnille, että kunnat ohjaavat vuosina 2025 ja 2026 Etelä-Karjalan työllisyysalueelle valtioneuvoston asetuksessa kotoutumisen edistämiseen liittyvien kunnan, hyvinvointialueen ja Ahvenanmaan maakunnan terveys- ja sairaanhoitoviranomaisten kustannusten korvaamisesta valtion varoista 1 § 1 momentissa säädetyn 18 vuotta täyttäneestä henkilöstä maksettavan korvauksen. Työllisyysalue laskuttaa korvauksen kunnilta neljä kertaa vuodessa, kolmen kuukauden välein.

Vuoden 2025 alusta aloittanut Etelä-Karjalan työllisyysalue vastaa työllisyyspalveluiden lisäksi kotoutumispalveluista. Palvelujen järjestämisestä on solmittu maakunnan kuntien kesken yhteistoimintasopimus, jonka mukaan Lappeenranta toimii vastuukuntana.

Kuntien maksuosuudet työllisyysalueelle on työllisyyspalveluiden osalta mitoitettu vastaamaan kunnille siirtyneitä valtionosuuksia. Jo ennen vuotta 2025 yhteistoimintana järjestetyn maahanmuuttopalveluiden osalta rahoitusta ei ole kytketty valtionosuusperusteisiin, vaan budjetti on perustunut Eksotelta siirtyneen tehtävän rahoitukseen myöhempine muutoksineen.

Maahanmuuttopalveluiden nykyiset maksuosuusperusteet ovat ulkomaan kansalaisten lukumäärä ja laskennallisia korvauksia tuovien henkilöiden määrä. Ulkomaan kansalaisten määrän perusteella tuleva rahoitus on tasoltaan melko vakiintunut ja sillä katetaan muiden kuin pakolaisten ohjaus- ja neuvontapalvelut. Pakolaisten ja kansainvälistä suojelua saavien määrä on kasvanut viime vuosina moninkertaiseksi ja palveluvelvoitteet ovat lisääntyneet.

Laskennallista korvausta maksetaan kotoutumislain mukaan kansainvälistä suojelua saaville, kiintiöpakolaisille sekä kotikunnan omaaville tilapäistä suojelua saaville henkilöille ja heidän perheenjäsenilleen tarjottavista palveluista. Laskennallisiin korvauksiin vuoden 2025 alusta tulleet muutokset eivät olleet tiedossa, kun yhteistoimintasopimusta valmisteltiin vuonna 2023. Yhteistoimintasopimuksen mukainen maksuosuus ei kata kaikkia uusia velvoitteita, jotka työllisyysalueen vastuulle on sopimuksella siirretty.

Pakolaisille järjestettävien palveluiden osalta läpinäkyvin malli olisi, että kunnille maksettavat laskennalliset korvaukset jaettaisiin kuntien ja työllisyysalueen kesken sovittavin prosentiosuuksin. Kun yhteistoimintasopimusta seuraavan kerran päivitetään, voidaan tällaista mallia esittää. Päivittäminen on ajankohtaista todennäköisesti siinä vaiheessa, kun kuntien valtionosuusuudistuksesta on päätetty. Valtionosuusuudistus tulee tällä tietoa voimaan vuoden 2027 alusta, jolloin päätöksenteko ajoittuu vuoteen 2026.

Työllisyysalueen kotoutumispalveluiden puuttuva rahoitus tulee ratkaista vuosille 2025 ja 2026. Rahoitusta puuttuu etenkin

kotoutumiskoulutuksesta. Uutena palveluvelvoitteena on tullut monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestäminen. Myös tulkkauspalvelujen tarve on ensimmäisen vuoden aikana suurimmillaan. Nämä palvelut eivät sisälly maksuosuuden perusteena olevaan valtionosuuteen, vaan ne rahoitetaan vuoden 2025 alusta uudella valtion maksamalla lisäkorvauksella, joka maksetaan 18 vuotta täyttäneestä henkilöstä ensimmäisen vuoden ajan. Lisäkorvaus on 7.741 euroa henkilöltä vuonna 2025.

Asetuksen perustelumistion mukaan 18 vuotta täyttäneestä maksetaan lisäkorvausta osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista sekä monikielisen yhteiskuntaorientaation ja työvoimakoulutuksena järjestettävän kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä aiheutuneisiin kustannuksiin. Näiden palvelujen järjestäminen on kokonaisuudessaan työllisyysalueen järjestämisvastuulla, eli Etelä-Karjalan kunnat eivät itse tuota näitä palveluja. Sen vuoksi olisi perusteltua, että kunnat siirtävät lisäkorvauksen työllisyysalueelle. Teknisesti työllisyysalueen tulisi laskuttaa korvaukset kunnilta.

18 vuotta täyttäneestä lisäkorvausta maksetaan maakunnassa tammikuussa noin 263 henkilöstä, eli korvausta kertyy arviolta noin kaksi miljoonaa euroa koko vuodelta. Kunnittain määrät vaihtelevat niin, että Lappeenrannassa ja Imatralla heitä on noin 120, muissa kunnissa 0–9.

Korvaus jaksetaan ensimmäisen vuoden ajalle kuukausittain kunnille maksettaviin laskennallisiin korvauksiin. Mikäli työllisyysalue ei saa lisäkorvauksista kertyvää rahoitusta käyttöönsä, on sen sopeutettava palvelujen järjestämistä työllisyysmäärärahan kokonaisuuden sisällä.

Kunnille jäisi entiseen tapaan alle 7-vuotiaasta ja 7 vuotta täyttäneistä maksettavat laskennalliset korvaukset, joilla katetaan kuntien itse järjestämät palvelut sekä työllisyysalueen maksuosuudesta pakolaisten ohjaus- ja neuvontapalvelujen osuus. Alle 7-vuotiaasta maksettava korvaus on 2.741 euroa ja 7 vuotta täyttäneestä maksettava korvaus 2.052 euroa vuodessa vuonna 2025.

Esitys on käsitelty työllisyysalueen kuntien yhteistyöryhmässä 28.1.2025.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Bergman Jukka-Pekka

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että Ruokolahden kunnalle 18 vuotta täyttäneestä henkilöstä maksettava lisäkorvaus ohjataan Etelä-Karjalan työllisyysalueelle, edellyttäen että myös maakunnan muut kunnat hyväksyvät Lappeenrannan kaupunginhallituksen esityksen.

Työllisyysalue laskuttaa korvauksen kunnilta neljä kertaa vuodessa, kolmen kuukauden välein.

Päätös

Hyväksyttiin.